

POSTANOWIENIE

15 grudnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Beata Janiszewska

na posiedzeniu niejawnym 15 grudnia 2023 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa I.P.

przeciwko R.P.

o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej R.P.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku

z 30 czerwca 2022 r., I ACa 28/22,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Pozwany R.P. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku oddalającego apelację skarżącego w sprawie o zapłatę z powództwa I.P.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jako przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego. Ujął je w formę pytania o to, czy „w świetle przepisów art. 248 § 1 pkt 1 k.p.c. w zw. z art. 232 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 i 2 k.p.c. wobec niewykonania przez stronę zobowiązania nałożonego przez sąd I instancji pod rygorem pominięcia, możliwym jest dokonanie rozpoznania na korzyść strony zobowiązanej bierniej wobec zobowiązania i czy w braku wykonania zobowiązania sąd może wywodzić korzystne dla tej strony wnioski i dokonywać ustaleń okoliczności spornych w sprawie bez dostarczenia wymaganych w zobowiązaniu dokumentów”.

Pozwany nie przedstawił dalej idącej argumentacji mającej świadczyć o występowaniu w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, poprzestając na sformułowaniu zacytowanego wyżej pytania.

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem orzecznictwa przywołanie przyczyny kasacyjnej unormowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wymaga poprawnego zidentyfikowania problemu, w tym odniesienia go do konkretnych przepisów. Konieczne jest także przedstawienie argumentów prowadzących do rozbieżnych ocen danego zagadnienia (postanowienie SN z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01). Istotność problemu prawnego wyraża się w tym, że ma on znaczenie precedensowe dla rozstrzygania podobnych spraw lub rozwoju jurysprudencji (postanowienie SN z 23 marca 2012 r., I CSK 496/11). Obowiązkiem wnoszącego skargę jest wywiedzenie i uzasadnienie występującego w sprawie problemu w sposób zbliżony do tego, jaki przewidziany jest przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie SN z 18 lutego 2015 r., II CSK 428/14). Tylko w takich okolicznościach może być realizowana publicznoprawna funkcja skargi kasacyjnej.

Jednocześnie przedstawiony Sądowi Najwyższemu problem musi mieć konkretny związek z rozstrzygnięciem danej sprawy, to jest z zarzutami skargi oraz podstawą prawną i faktyczną zaskarżonego wyroku (postanowienie SN z 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13). Przyjęcie skargi do rozpoznania ma bowiem na celu zarówno realizację interesu publicznego, jak i ochronę praw prywatnych. Zagadnienie prawne powinno mieć więc taki wymiar problemowy, aby udzielona przez Sąd odpowiedź miała znaczenie dla rozstrzygnięcia o zasadności skargi kasacyjnej wniesionej w sprawie, w której pytanie zostało zadane, a jednocześnie – dzięki uniwersalnemu ujęciu – odpowiedź ta uzyskiwała walor aplikacyjny w rozstrzyganiu innych spraw.

Sformułowane przez pozwanego pytanie nie tylko nie występuje „w sprawie”, lecz również nie stanowi istotnego zagadnienia prawnego w przedstawionym wyżej rozumieniu.

Po pierwsze, wątpliwości skarżącego dotyczą działania sądu pierwszej instancji. Wynika to zarówno z treści pytania oraz toku postępowania w sprawie, jak i z przywołanych przez pozwanego przepisów, które odnoszą się do postępowania pierwszoinstancyjnego i nie mają samodzielnego zastosowania w postępowaniu apelacyjnym. Tymczasem przedmiotem kontroli może być obecnie jedynie postępowanie przed sądem drugiej instancji.

Po drugie, sformułowane przez pozwanego zagadnienie nie odnosi się w istocie do kwestii związanych z wykładnią prawa (treści norm wywodzonych z przytoczonych przepisów, w tym omyłkowo oznaczonego art. 248 § 1 k.p.c.), lecz stanowi jedynie pytanie o prawidłowość incydentalnego aktu zastosowania prawa. Nadto związane jest ono ściśle z jedynym zarzutem skargi kasacyjnej, który w istotnej mierze dotyczy kwestii poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych. Tymczasem ustalenia i ocena dowodów przeprowadzone przez sąd drugiej instancji wiążą Sąd Najwyższy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.) i nie mogą być obecnie kwestionowane (art. 398³ § 3 k.p.c.). Tak ujęte zagadnienie, niezależnie od jego partykularnego charakteru, wymyka się zatem kognicji Sądu Najwyższego i przez to nie może zostać uznane za występujące „w sprawie”.

Po trzecie, skarżący nie przedstawił żadnej argumentacji mogącej świadczyć o tym, by przytoczone przezeń przepisy stwarzały trudność w ich wykładni. Już sama treść art. 233 § 2 k.p.c. (w postępowaniu apelacyjnym stosowanego odpowiednio na podstawie art. 391 § 1 zd. 1 k.p.c.) wskazuje, że sąd dokonuje swobodnej oceny tego, jakie znaczenie nadać odmowie przedstawienia przez stronę dowodu lub przeszkodom stawianym przez nią w jego przeprowadzeniu wbrew postanowieniu sądu. Formułowanie jakichkolwiek ogólnych dyrektyw w tym przedmiocie byłoby zatem nie tylko niemożliwe z praktycznego punktu widzenia, lecz także niedopuszczalne.

Kierując się przedstawionymi względami, Sąd Najwyższy uznał, że z motywów skargi kasacyjnej nie wynika, by zachodziły przyczyny określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., co uzasadniało odmowę przyjęcia tej skargi do rozpoznania.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c., orzeczono, jak w sentencji postanowienia.

(M.M.)

[a†]